

ÅRSREDOVISNING 2017

SPK

INNEHÅLL

VDs KOMMENTARER.....	1
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	2
FEMÅRSÖVERSIKT.....	3
RESULTATRÄKNING.....	4
BALANSRÄKNING.....	5
RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL.....	6
KASSAFLÖDESANALYS.....	7
RESULTATANALYS.....	8
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR.....	9
REVISIONSBERÄTTELSE.....	22
STYRELSE, REVISORER SAMT ANSTÄLLDA.....	25
FULLMÄKTIGE.....	26

MEDLEMSNYTTAN MÅSTE KOMMA FÖRE REGLERINGSNYTTAN. TYVÄRR SÅ GÅR UTVECKLINGEN I EN ANNAN RIKTNING.

I flera år har jag beskrivit att regleringarna ökar och att regeringar, myndigheter och centralbanker ställer högre krav på reglering och rapportering. Jag har i många forum propagerat för att det ska vara fullgott skydd och naturligtvis kan vara bra att öka tryggheten för våra medlemmar om detta anses behövas. Men jag har även påtalat att det finns en stor risk för överreglering och överrapportering som inte är till gagn för våra medlemmar och dessutom kostar mycket pengar.

I den senaste stresstesten för tjänstepensionsinstitut från EIOPA 2017 kan man konstatera att svenska institut återigen klarar testade kapitalkrav bäst i hela Europa. EIOPA uttrycker dessutom att vi svenska tjänstepensionsinstitut har tillräckliga buffertar enligt testet, vilket inte är fallet i stora delar av Europa. Trots detta diskuterar svenska reglerare att införa kapitalkrav som är hårdare än de flesta europeiska länder föreslår. Och detta utan att förklara varför det skulle vara bra för förmånstagarna. Med tanke på att det snarare skulle kunna leda till långsiktigt lägre pensioner i hela tjänstepensionsområdet har vi engagerat oss ordentligt i dessa frågor. Förhoppningsvis kan vi medverka till mer balanserade myndighetskrav.

Samtidigt som vi lobbar för rimliga regleringar med fokus på trygghet och nytta för våra medlemmar förbereder vi SPK för den anstormning av nya regleringar och rapporteringar som är på väg. Det kommer att vara väldigt lite omställningstid när tex IORP2 regleringen kommer så vi har redan börjat ställa om rutiner, system och organisation för att med trygghet fortsätta leverera medlemsnytta även om det dessvärre tvingar oss till kortsynthet i vår finansiella planering och medför ökade kostnader.

SPKs sedan länge beslutade riskstrategi FSSA (Först Solvens Sedan Avkastning), dvs solvens kommer i första hand, har gjort att SPK beslutat att inte utöka riskbudgeten för att öka avkastningen i denna lågavkastande miljö. I stället har vi planerat efter en lägre avkastningsnivå med bevarande av solvens och trygghet. Detta har kunnat göras genom att arbetsgivarna debiterats en högre premie, något som jag hoppas kan reverse-ras när avkastningsnivåerna normaliserats om några år.

Marknaden har som förväntat varit riktigt turbulent under 2017. President Trumps managementstil är huvudorsaken till detta. Men även oroligheter i europeiska val och frågor relaterade till Brexit. Trots detta och med vår försiktiga strategi har tillgångssidan utvecklats i stort som förväntat.

ESG (Environmental, Social and Governance) frågorna har engagerat oss under flera år och SPK har implementerade processer för att stämma av att våra förvaltare har interna rutiner för att integrera ESG frågorna i sina finansiella beslut och är UN PRI-signatories. SPK genomför även en oberoende granskning via en extern ESG-konsult. Denna har i år även gjort en första mätning av SPKs CO2 footprint och i en jämförelse med index ligger vi bra till. ESG frågorna kommer att utvecklas i snabb takt. Därför har vi utsett ett internt ansvar för att följa detta aktivt och anpassa oss så att även SPK som enbart investerar i värdepappersfonder kan vara en förebild inom detta område.

Även GDPR frågorna har vi hanterat det senaste året genom ändring av processer, kartläggning och utveckling av system och skapande av nya informationsrutiner. Min bedömning är att vi klarar kraven när regleringen träder i kraft i maj 2018.

Hört den förut ?

Även för 2017 vann SPK för sjätte året i rad det internationella priset "Best Pension Fund in Sweden" i konkurrens med flera svenska namnkunniga pensionsinstitut.

Många är inblandade. Stort tack till alla SPK:are för ännu ett bra år.

Stockholm i april 2018

Peter Hansson
Verkställande direktör

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

JANUARI – DECEMBER 2017

SPARINSTITUTENS PENSIONSKASSA

Försäkringsförening (SPK)

802005-5581

(jämförelsetalen inom parantes avser januari – december 2016)

VERKSAMHET

SPK administrerar och förvaltar tjänstepension BTP 2 enligt BTP-planen för anställda i Swedbank, Sparbanker och andra företag som följer bankavtalet. SPK står under tillsyn av Finansinspektionen.

VIKTIGA OCH KOMMANDE HÄNDELSER FÖR SPK

SPK och andra tjänstepensionskassor lyder fortsatt under den upphävda lagen om understödsföreningar (UFL) fram till mitten av 2019 i väntan på en ny svensk reglering för tjänstepensionsföretag. Finansdepartementet arbetar för närvarande med att ta fram den nya tjänstepensionsregleringen som implementerar det uppdaterade Tjänstepensionsdirektivet (IORP II) men med tillägg av ett nationellt kapitalkrav. Finansdepartementets förslag till ny reglering planeras gå ut på remiss under andra kvartalet 2018 och innan dess är det inte möjligt att bedöma konsekvenserna för SPK av den kommande regleringen.

RESULTAT

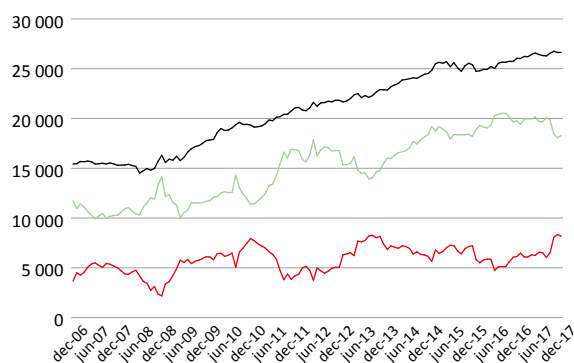
Resultatet uppgick till 2 022 (–1 091) Mkr. Ett resultat som till största delen förklaras av en lägre FTA. Av den totala minskningen av FTA under år 2017 på –1 459 (1 564) Mkr förklaras 1 766 av ett förändrat antagande vid beräkning av FTA. Se vidare under Kapitalförvaltning. Övrig förändring förklaras till största delen av beståndsförändringar. Utbetalningarna av försäkringsersättningar uppgick till –1 064 (–1 032) Mkr. Premieinkomsterna uppgick per 31 december till 933 (986) Mkr. Dessa förändringar är marginella jämfört med föregående år och enligt förväntan. Förvaltningskostnadsprocenten uppgick per 31 december 2017 till 0,17 (0,18), inklusive kapitalförvaltningskostnader.

KAPITALFÖRVALTNING

Avkastningen för året 2017 uppgick till 3,2 (2,1) %. Sett över en 10-årsperiod uppgick snittavkastningen därmed till 5,7% per år vilket är 0,7 procentenheter bättre än SPKs hittillsvarande långsiktiga avkastningsbehov. Mot bakgrund av framtida utmaningar i kapitalmarknaderna med lägre avkastningsförväntningar som följd, beslutades under året att minska det långsiktiga genomsnittliga avkastningsbehovet till 3,5% per år. Detta innebar att premieräntan i försäkringsrörelsen också måste justeras för att bibehålla långsiktig solvens, vilket ledde till en premiehöjning för arbetsgivarna. Premieförändringen genomfördes i oktober 2017 vilket momentant fick den effekten att FTA minskade med 1766 Mkr. 2017 har kännetecknats av kraftiga marknadsrörelser. Påverkan på placeringstillgångarna har dock varit begränsad och utveck-

lingen har återigen varit stabil tack vare en god diversifiering och överlag en försiktig riskprofil.

Marknadsvärdet på SPKs placeringstillgångar inklusive likvida medel och finansiella skulder uppgick per den 31 till 26 429 (25 931) Mkr.

KONSOLIDERING OCH SOLVENS

Konsolideringskapitalet uppgick per 31 december 2017 till 8 180 (6 158) Mkr. För de förmånsbestämda åtagandena uppgick konsolideringsgraden till 139 (128) %. Förklaringen till den förstärkta konsolideringssituationen beror till största delen på lägre försäkringsteknisk avsättning med anledning av premiehöjningen, se ovan under Kapitalförvaltning men också vidare under Resultat. För den premiebaserade delen, SPK Individuell, låg konsolideringsgraden på 111 (110) % vilket är i linje med det interna riktmärke som satts upp. Tillgångarna har under året ökat till ett värde på 26 640 (26 066) Mkr och givit en positiv avkastning under perioden. Den lägsta tillåtna kapitalnivån för tjänstepensionskassor kallas erforderlig solvensmarginal. Denna marginal uppgick per den 31 december år 2017 till 762 (820) Mkr och Kapitalbasen uppgick till 8 179 (6 156) Mkr. Solvenskvoten, som är relationen mellan kapitalbasen och solvensmarginalen, och uppgick till 10,7 (7,5).

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Årets resultat utgör 2 022 363 084 kronor och överförs i sin helhet till dispositionsfonden (övriga fonder).

FEMÅRSÖVERSIKT, Mkr

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat					
Premieinkomst	933	986	980	907	1 021
Kapitalavkastning, netto	753	585	1 038	1 818	1 098
<i>varav realiserade vinster/förluster</i>	696	-427	-439	-87	-94
Försäkringsersättningar	-1 064	-1 032	-994	-979	-971
Förändring i Livförsäkringsavsättningar	1 459	-1 564	187	-2 868	1 270
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	2 036	-1 069	1 165	-1 164	2 376
Årets resultat	2 022	-1 091	1 105	-1 233	2 327
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar	25 986	25 475	25 027	22 051	21 370
Försäkringstekniska avsättningar	18 291	19 750	18 186	18 373	15 505
Konsolideringskapital	8 180	6 158	7 249	6 143	7 376
Kapitalbas	8 179	6 156	7 244	6 134	7 363
Erforderlig solvensmarginal	762	820	757	763	647
Nyckeltal %					
Förvaltningskostnad, årsbasis %	0,17	0,18	0,19	0,19	0,22
<i>varav Kapitalförvaltning</i>	0	0,01	0,01	0,01	0,03
Direktavkastning %	1,1	0,9	1,0	1,4	2,4
Totalavkastning %	3,2	2,1	4,1	8,0	5,0
Konsolideringsgrad förmånsbestämd försäkring %	139	128	136	130	143
Konsolideringsgrad premiebestämd försäkring %	111	110	114	123	123

RESULTATRÄKNING, Kkr

	Not	2017	2016
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse			
Premieinkomst	3	933 048	986 159
Kapitalavkastning, intäkter	4	653 935	2 142 382
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	696 026	0
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-1 064 145	-1 031 745
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	7	1 458 657	-1 563 620
Driftskostnader	8	-44 957	-44 251
Kapitalavkastning, kostnader	9	-596 987	-1 130 967
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	5	0	-426 835
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 035 576	-1 068 877
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 035 576	-1 068 877
Skatt på årets resultat		-13 213	-22 128
Årets resultat		2 022 363	-1 091 005
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT			
Årets resultat		2 022 363	-1 091 005
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		2 022 363	-1 091 005

BALANSRÄKNING, Kkr

	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar		687	1 659
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	10, 11, 12	5 045 326	3 700 614
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	10, 11, 13	16 397 126	13 871 782
Övriga finansiella placeringstillgångar	10, 11, 14	4 495 589	7 843 994
Derivat	11, 15	48 419	58 186
		25 986 461	25 474 575
Fordringar			
Övriga fordringar	16	117 715	90 733
		117 715	90 733
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	17	937	938
Kassa och bank	10, 18	475 900	456 915
		476 837	457 853
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		58 789	40 846
		58 789	40 846
Summa tillgångar		26 640 488	26 065 667
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Andra fonder			
Övriga fonder	19	6 157 584	7 248 589
Årets resultat		2 022 363	-1 091 005
		8 179 947	6 157 584
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	20	18 130 199	19 581 085
Oreglerade skador		161 152	168 923
		18 291 351	19 750 008
Skulder			
Derivat	15	637	-
Övriga skulder	21	39 939	38 830
		40 576	38 830
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	128 615	119 245
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		26 640 488	26 065 667

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL, Kkr

	Övriga fonder	Årets resultat	TOTAL
Ingående balans 2016-01-01	6 143 108	1 105 481	7 248 589
Disposition av 2015 års resultat	1 105 481	-1 105 481	0
2016 års totalresultat	-	-1 091 005	-1 091 005
Utgående balans 2016-12-31	7 248 589	-1 091 005	6 157 584
Ingående balans 2017-01-01	7 248 589	-1 091 005	6 157 584
Disposition av 2016 års resultat	-1 091 005	1 091 005	0
2017 års totalresultat	-	2 022 363	2 022 363
Utgående balans 2017-12-31	6 157 584	2 022 363	8 179 947

KASSAFLÖDESANALYS, Kkr

	2017 -12-31	2016-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt	2 035 576	-1 068 877
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	1 181	4 247
Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar	-330 409	856 471
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-1 458 657	1 563 620
Betald skatt	-13 213	-22 128
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder	234 478	1 333 333
Förändring i finansiella placeringstillgångar	-181 476	-1 303 666
Förändring i övriga rörelsefordringar	-44 924	-34 330
Förändring i övriga rörelseskulder	11 116	9 508
Kassaflöde från den löpande verksamheten	19 193	4 844
Investeringsverksamheten		
Nettoinvestering i immateriella- och materiella tillgångar	-208	-1 372
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-208	-1 372
Periodens kassaflöde	18 985	3 472
Förändring i likvida medel		
Likvida medel vid årets början	456 915	453 443
Årets kassaflöde	18 985	3 472
Likvida medel vid periodens slut	475 900	456 915
Tilläggsupplysningar		
Erhållen ränta	149	441
Erlagd ränta	-3 909	-1 841
Erhållna utdelningar	55 845	116 140

SPKs kassaflödesanalys är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga att den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan.

Kassaflödet är uppdelat i två delar.

Löpande verksamhet som består av flöden från den huvudsakliga verksamheten; premieinbetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning av placeringstillgångar.

Investeringsverksamhet: förklarar de kassaflöden som uppkommer på grund av investering/avyttring av immateriella och materiella tillgångar. Som likvida medel redovisas banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar ingår inte i likvida medel utan redovisas som en placeringstillgång.

RESULTATANALYS, Kkr

	Försäkringsrörelse SPK			Summa försäkringsrörelse
	Risk-försäkring (SPK kollektiv) ¹⁾	Förmånsbestämd (SPK kollektiv)	Premiebestämd (SPK Individuell) ²⁾	
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse				
Premieinkomst	55 846	869 183	8 019	933 048
Kapitalavkastning, intäkter	5 761	641 214	6 959	653 935
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	6 132	682 486	7 407	696 026
Utbetalda försäkringsersättningar	-49 364	-1 006 092	-8 689	-1 064 145
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	7 771	1 452 627	-1 741	1 458 657
Driftskostnader	-396	-44 083	-478	-44 957
Kapitalavkastning, kostnader	-5 260	-585 374	-6 353	-596 987
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	0	0	0	0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	20 490	2 009 961	5 125	2 035 576
Icke-teknisk redovisning				
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	20 490	2 009 961	5 125	2 035 576
Skatt på årets resultat	0	-13 072	-141	-13 213
Periodens resultat	20 490	1 996 889	4 984	2 022 363
Försäkringstekniska avsättningar				
Livförsäkringsavsättningar		17 935 536	194 663	18 130 199
Oreglerade skador	161 152			161 152
	161 152	17 935 536	194 663	18 291 351
Konsolideringskapital		8 155 091	24 856	8 179 947

¹⁾ Riskförsäkring omfattar endast sjukpension och premiebefrielse. Övriga delar som finansieras via den kollektiva riskpremien ingår i den förmånsbestämda försäkringsrörelsen.

²⁾ SPK Individuell är en traditionell pensionsförsäkring med eller utan återbetalningsskydd. BTP Kompletteringspension tecknas som SPK Individuell.

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen avges per 31 december 2017 och avser Sparinstitutens Pensionskassa Försäkringsförening som är en understödsförening, organisationsnummer 802005-5581, med säte i Stockholm. Adressen är Wallingatan 2, Stockholm.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen den 19 april 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse av Fullmäktige den 24 maj 2018.

Grunder för rapportens upprättande

Årsredovisningen har upprättats enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26 inklusive ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. SPK tillämpar därigenom s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses de standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

En ny försäkringsrörelselag trädde i kraft 1 april 2011. I 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen stadgas följande:

”En understödsförening som före den 1 april 2011 är registrerad enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar får fortsätta att driva verksamheten och ska då omfattas av bestämmelserna i den lagen till utgången av juni 2019 eller, om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) då har getts in, till dess att ett beslut med anledning av en sådan ansökan har vunnit laga kraft.”

Detta innebär att SPK även framdeles kommer att tillämpa lagen (1972:262) om understödsföreningar. Som en konsekvens av ovan nämnda bestämmelse har även följande övergångsbestämmelse införts i de föreskrifter och allmänna råd som ändrats/upphävts med anledning av den nya försäkringsrörelselagen:

”I fråga om understödsföreningar som med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får fortsätta att utöva verksamheten eller är under likvidation, gäller den gamla författningen.”

SPK skall därför även framdeles tillämpa sådana föreskrifter i deras tidigare lydelse.

Omräkning av utländsk valuta

SPKs funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs. Realiserade och orealiserade valutakursförändringar redovisas netto i resultaträkningen under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader.

Ändrade redovisningsprinciper

Inga nya IFRS-standarder med tillämpning från 1 januari 2017 har trätt i kraft.

Nya och ändrade standarder och tolkningar för räkenskapsår som börjar 2018 eller senare

IFRS 9 Finansiella instrument är den nya standarden avseende redovisning och värdering av finansiella instrument som gäller från 1 januari 2018 och ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. De övergångsregler som nämns ovan gör dock att SPK fortsätter att tillämpa IAS 39 enligt FFFS 2008:26.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Sedvanliga bedömningar har gjorts vid fastställande av antaganden för de aktuariella beräkningarna. Dessa är baserade på erfarenheter och andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Faktiskt utfall kan avvika från tillämpade uppskattningar och bedömningar.

Redovisning och värdering av försäkringsavtal

Begreppet försäkringsavtal definieras i IFRS 4. Ett försäkringsavtal karakteriseras av att en betydande försäkringsrisk av något slag ingår. En genomgång i SPK har resulterat i att samtliga försäkringskontrakt bedöms innehålla så mycket försäkringsrisk att samtliga därmed klassificeras som försäkringsavtal i enlighet med IFRS 4. SPK tillhandahåller i egenskap av försäkringsgivare ett antal olika försäkringsprodukter. SPK skiljer på pensionsprodukter och sjuk- och livförsäkringsprodukter. Sjuk- och livförsäkringsprodukterna är riskförsäkringar, där premien bestäms för ett år i taget. För pensionsprodukterna intjänas pensionsrätt under premiebetalningstiden. Gemensamt för samtliga produkter är att de är försäkringsavtal. Ett försäkringsavtal är ett avtal med den försäkrade som innebär betydande försäkringsrisk för SPK, t ex genom löftet att betala ut en förutbestämd förmån vid pension eller till annan förmånstagare om en förutbestämd försäkrad händelse inträffar. En pensionsförsäkring kan antingen vara förmånsbestämd eller premiebestämd.

Vid förmånsbestämd försäkring är förmånen given enligt försäkringsavtalet och premien fastställs utifrån försäkringstekniska antaganden. Vid premiebestämd försäkring är premien given enligt försäkringsavtalet och förmånen bestäms utifrån försäkringstekniska antaganden. Premien fastställs individuellt för varje försäkrad. Premien för en riskförsäkring beräknas antingen individuellt för varje försäkrad eller kollektivt utjämnad över en grupp försäkrade och gäller för ett kalenderår i taget.

Beräkning av premier

Premierna avser att täcka SPKs åtagande för försäkringarna. Bestämning av premien grundas på försäkringstekniska antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet och driftskostnader. Antaganden baseras på erfarenheter och observationer och är uppdelade på försäkringsbestånd. Premierna redovisas som inkomst och påverkar olika poster i balansräkningen beroende på om premien avser pensionsförsäkring eller riskförsäkring.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av kapitalvärdet av de garanterade åtagandena för försäkringsavtalet och består av livförsäkringsavsättningar och avsättningar för oreglerade skador. Avsättningarna är beräknade enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna baseras på försäkringstekniska antaganden om bland annat framtida räntor, livslängd, sjuklighet och driftskostnader samt skatt.

Livförsäkringsavsättning

Är kapitalvärdet av utfästa förmåner enligt ingångna avtal inklusive förväntade framtida driftskostnader minskat med kapitalvärdet av framtida premier för dessa förmåner. Den försäkringstekniska avsättningen

fastställs när rätt till ersättning uppstår. Värdering sker enligt EU's tjänstepensionsdirektiv med så kallade aktsamma antaganden. Detta har framförallt påverkan på valet av diskonteringsränta. Av FFFS 2013:23 Föreskrifter och allmänna råd om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar framgår på vilket sätt räntekurvan ska fastställas. Tjänstepensionskassor omfattas inte av föreskrifterna men ges möjlighet att, genom ett dispensförfarande, använda samma metod, vilket SPK valt att göra. Föreskriften anger att räntan kan väljas utifrån marknadsräntor för ränteswappar samt en modellerad långsiktig terminränta och är beroende av försäkringarnas kassaflödesprofil. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo år och därefter ska kurvan fullt ut konvergera till den långsiktiga terminräntan.

I resultaträkningen redovisas periodens förändring av avsättningen.

Avsättning för oreglerade skador

Utgörs av uppskattade slutliga kostnader för krav som beror på händelser som förfallit till betalning men som ännu inte betalats ut. I beloppet inräknas beräknade framtida kostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte reglerade skador. Här ingår avsättning för premiebefrielseförsäkring samt sjukreserv för pågående sjukfall. I resultaträkningen redovisas periodens förändring i oreglerade skador.

Avkastningsskatt

Beräkning av underlag för avkastningsskatt utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlaget multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, vilket ger ett skatteunderlag i form av en schablonavkastning. Avkastningsskatt debiteras på skatteunderlaget.

SPK har gjort bedömningen att det schablonresultat som räknas fram vid beräkning av avkastningsskatt inte utgör ett beskattningsbart resultat så som det definieras i IAS 12. Skatten redovisas som kostnad i det tekniska resultatet.

Redovisning och värdering av finansiella instrument

SPK redovisar samtliga finansiella instrument i enlighet med IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller eget kapitalinstrument i ett annat företag.

Finansiella instrument klassificeras vid första redovisningen delvis utifrån vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. SPK kategoriserar sina finansiella placeringstillgångar som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen. Även derivat redovisas till verkligt värde över resultaträkningen.

Redovisning av affärshändelse

Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas på affärsdag. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen då skulden utsläcks genom att avtalet fullgjorts, annullerats eller upphört. Ej likviderade affärer per balansdagen redovisas som fordran respektive skuld till motparten under övriga fordringar eller övriga skulder.

Redovisning av realiserat och orealiserat resultat

Realisationsvinster och -förluster redovisas netto per tillgångsslag under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader. Även orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade, redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

Transaktionskostnader

Transaktionskostnader som är direkt hänförliga till köp och försäljningar av finansiella placeringstillgångar redovisas över resultaträkningen och ingår i realisationsresultatet, netto i posten kapitalavkastning.

Värdering till verkligt värde

SPK förvaltar och utvärderar samtliga placeringstillgångar i enlighet med placeringsriktlinjer som är fastställda av SPKs styrelse och värderar dessa till verkligt värde. Derivat klassificeras i kategorin verkligt värde men som innehav för handel. SPK utvärderar löpande kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden och när det gäller räntebärande tillgångar reducerar detta en del av den redovisningsmässiga volatilitet som annars uppstår när livförsäkringstekniska avsättningar löpande omvärderas genom en diskontering med en marknadsränta. SPK tillämpar inte säkringsredovisning.

Verkligt värde fastställs i en hierarki för verkligt värde, som i tre nivåer kategoriserar indata till de värderingstekniker som används:

- Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument. I denna nivå ingår samtliga placeringstillgångar förutom derivat och delar av realtillgångarna.
- Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. I denna nivå ingår derivat som värderas enligt etablerad värderingsmodell utifrån noterade marknadspriser. Instrument som ingår här är valutaterminer. Verkligt värde fastställs genom användning av kurser för valutaterminer på balansdagen, där resulterande värde diskonteras till nuvärde.
- Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. I denna nivå ingår fastighets- och infrastrukturinvesteringar i form av andelar. Det verkliga värdet är ett onoterat marknadsvärde utifrån indikativt pris (NAV) från förvaltaren själva. SPK använder dessa uppgifter utan att göra någon justering.

För övriga poster motsvarar det redovisade värdet en uppskattning av det verkliga värdet på grund av kort löptid.

Ingen omföring har skett mellan nivåerna under året.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Verkligt värde på finansiella tillgångar som handlas på en aktiv marknad är den aktuella köpkursen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare eller företag som tillhandahåller aktuell prisinformation och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Samtliga aktier och räntebärande instrument som handlas av SPK handlas på aktiva finansmarknader. Verkligt värde för finansiella tillgångar som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av etablerade värderingstekniker. Värderingsmetod och värderingskategori framgår av tilläggsupplysningar (se Not 10 samt Not 11.) Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade, redovisas via resultaträkningen i den period de uppstår.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för aktier utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde. Utdelningar redovisas som erhållna utdelningar i posten kapitalavkastning, intäkter. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för räntebärande instrument utgörs av skillnaden mellan upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Alternativa investeringar

Alternativa investeringar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Realtillgångar

Realtillgångar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Derivat

Derivat, som används för att hantera finansiella risker, värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Derivat med positiva verkliga värden redovisas som placeringstillgångar medan derivat med negativa verkliga värden redovisas som skulder derivat.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar utgörs av direkta utgifter för egenutvecklat Data Warehouse. Aktiverade utvecklingskostnader skrivs av linjärt enligt plan från tidpunkten för tillgångens produktionssättning. Immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar, utifrån en bedömd nyttjandeperiod på 5 år. Avskrivningar redovisas som driftskostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar utgörs av datautrustning och inventarier och värderas till anskaffningsvärden efter avdrag för ackumulerade avskrivningar, utifrån en bedömd nyttjandeperiod på 5 år. Avskrivning sker linjärt enligt plan utifrån bedömd nyttjandeperiod och redovisas som driftskostnad.

Nedskrivning av immateriella och materiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning om någon indikation på värdenedgång föreligger. Om så är fallet görs en nedskrivningsprövning genom att beräkna tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av tillgångens nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen i de fall återvinningsvärdet understiger tillgångens bokförda värde. Nedskrivningar återförs om förändringar skett i de antaganden som ledde fram till den ursprungliga nedskrivningen. Återföring av nedskrivning görs inte så att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats, efter avdrag för planerliga avskrivningar, om någon nedskrivning inte gjorts. En återföring av nedskrivningar redovisas i resultaträkningen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga att den utgår från resultatet före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan. Kassaflödet är uppdelat i två delar. Löpande verksamhet som består av flöden från den huvudsakliga verksamheten; premiebetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning av placeringstillgångar. Investeringsverksamhet: förklarar de flöden som uppkommer på grund av investering/avyttring av immateriella och materiella tillgångar.

Som likvida medel redovisas banktillgodohavanden, se Not. 18 Kassa och bank. Kortfristiga placeringar ingår inte i likvida medel utan redovisas som en placeringstillgång.

Not 2 Risker och riskhantering

SPKs styrelse fastställer övergripande limiter för risktagandet medan VD, som har det operativa ansvaret för förvaltningen, beslutar om operativa limiter inom de yttre gränser som specificeras av styrelsen. Som ansvarig för riskkontrollen och den samlade rapporteringen och analysen av SPK:s risker finns en Riskchef som är direkt underställd VD. Vad gäller försäkringsriskerna ansvarar SPK:s aktuarie för de löpande beräkningarna. Den praktiska riskhanteringen sköts av Finansavdelningen med Kapitalförvaltningschefen som ansvarig. Finansavdelningen genomför nödvändiga derivataffärer, omallokeringar etc. för att uppnå önskad riskprofil.

SPK:s riskstrategi baseras på prioriteringsordningen "först solvens, sedan avkastning", vilket innebär att skyddande av solvensen alltid kommer i första hand. För att hantera solvensrisken har SPK utvecklat R-MAP (Risk Management Action Plan).

R-MAP kan beskrivas som en modell för att växla mellan långsiktig investeringsstrategi och kortsiktig riskhantering och utgörs av en fördefinierad handlingsplan för att justera risknivån, en färgkodad riskmatris samt en daglig riskrapport. R-MAP specificerar vid vilken nivå på eget kapital – den gula alernivån – som fokus tillfälligt ska ändras från den långsiktiga investeringsstrategin till kortsiktig riskreducerande åtgärder. Under den gula nivån finns en orange alernivå som triggar ytterligare åtgärder och slutligen en svart nivå som är vald för att möjliggöra diskussioner med uppdragsgivarna om tänkbare alternativ till uttaxering. R-MAP signalerar inte bara behov av riskreducerande åtgärder utan även när återgång till långsiktig strategi är möjlig.

För att navigera i R-MAP uppdateras dagligen en färgkodad riskmatris kallad heat-map som specificerar hur aktuell kapitalbuffert (rutan längst ner i högra hörnet) momentant skulle utvecklas givet olika kombinationer av förändringar i tillgångspriser och räntenivåer. Varje utfall färgkodas i enlighet med alernivåerna ovan, och det är därmed möjligt att planera och förbereda eventuella nödvändiga åtgärder. Matrisen är uppbyggd så att y-axeln visar effekten av en samtidig förändring av samtliga tillgångspriser utan hänsyn till korrelationseffekter, medan matrisens x-axel visar räntekänsligheten i pensionsskulden och i skyddande positioner.

Nedan visas heat-map per sista december 2017, belopp i Mdr.

		Räntekänslighet						
		-1,0%	-0,8%	-0,6%	-0,4%	-0,2%	0,0%	
Prickänslighet	-12,5%	EK	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	4,9
		SK	3,3	3,9	4,5	5,2	5,8	6,5
		TLÖ	-0,2	0,1	0,4	0,7	1,0	1,5
	-10,0%	EK	3,2	3,6	4,1	4,6	5,1	5,6
		SK	4,1	4,7	5,4	6,1	6,7	7,3
		TLÖ	0,4	0,8	1,0	1,3	1,7	2,1
	-7,5%	EK	3,8	4,3	4,8	5,3	5,8	6,2
		SK	5,0	5,6	6,3	6,9	7,6	8,2
		TLÖ	1,0	1,4	1,7	1,9	2,3	2,7
	-5,0%	EK	4,4	4,9	5,4	5,9	6,4	6,9
		SK	5,8	6,4	7,1	7,8	8,4	9,0
		TLÖ	1,6	2,0	2,3	2,5	2,9	3,3
-2,5%	EK	5,1	5,6	6,1	6,6	7,1	7,5	
	SK	6,7	7,3	8,0	8,6	9,3	9,9	
	TLÖ	2,2	2,6	2,9	3,2	3,5	3,9	
0,0%	EK	5,7	6,2	6,7	7,2	7,7	8,2	
	SK	7,5	8,2	8,8	9,5	10,1	10,7	
	TLÖ	2,8	3,2	3,5	3,8	4,1	4,5	

31 december 2017

■ EK ≥ 4,25 mdr
 ■ EK < 4,25 mdr
 ■ EK < 3,5 mdr
 ■ EK < 1 mdr
 ■ TLÖ < 0,5 mdr

EK: Eget kapital
 SK: Solvenskvot
 TLÖ: Trafikljustöverskott

Den sämsta kombinationen i heat-map är om marknadsräntorna parallellförskjuts nedåt med 1 procentenhet samtidigt som samtliga tillgångs- priser momentant faller med 12,5%. Skulle allt detta inträffa samtidigt så skulle SPKs kapitalbuffert reduceras till 2,5 Mdr, under förutsättning att inga åtgärder vidtas av SPK vilket är ett osannolikt scenario.

För den löpande riskuppföljningen sammanställs en daglig riskrapport innehållande aktuella marknadsvärden av tillgångar och pensions- skuld, solvens, avstånd till den gula alertnivån, överskott i förhållande till det s.k. trafikljuskravet, ränterisk etc. Detta möjliggör vid behov en snabb förändring av riskexponeringen och utgör därmed ett viktigt stöd i riskhanteringen.

Ett annat sätt att beskriva SPKs risker är en analys enligt Finansinspektionens tillsynsverktyg, det s.k. trafikljuset. Modellen mäter om SPK har tillräckligt med riskkapital, i förhållande till den sammantagna risken i marknadsvärderade skulder och tillgångar, för att med tillräcklig säkerhet anses kunna fullgöra sina garanterade åtaganden.

Kapitalkrav risker enligt Trafikljusberäkning, Kkr	2017-12-31	2016-12-31
Ränterisk, netto	1 209 043	1 121 265
Aktiekursrisk	1 073 074	876 767
Fastighetsrisk	385 520	356 904
Kreditrisk	161 542	118 571
Valutakursrisk	79 902	75 448
Försäkrings-/driftskostnadsrisk	743 513	744 889
Totalrisk netto	3 652 594	3 293 844
Kapitalbuffert	8 054 072	6 134 215
Överskott/Solvensbuffert	4 401 478	2 840 371

Mer information om modellen och dess parametrar finns på www.fi.se.

Efter sista rapporteringsdag till Finansinspektionen för trafikljuset har vi för delportföljen realtillgångar erhållit definitiva marknadsvärden per 31 december. Detta förklarar avvikelserna ovan i kapitalbuffert mellan trafikljus och årsbokslut.

Överskottet i trafikljuset uppgick vid årsskiftet till 4 401 Mkr vilket är klart högre än föregående år. Huvudorsaken till förändringen är en relativt stor minskning av marknadsvärdet på pensionsskulden till följd av sänkt premieränta.

Risker i försäkringsavtalen

Riskuppföljningen fokuserar främst på att säkerställa att SPK klarar av att fullfölja sina livsvariga utbetalningar av garanterade pensionsbelopp. Avsättningarna sätts enligt det regelverk som syftar till att åtaganden alltid ska kunna infrias. Inom Försäkringsverksamheten är de huvudsakliga riskerna livslängdsrisk och sjuklighetsrisk. SPK analyserar löpande livslängd och sjukskrivningsgrad hos de anslutna och genomför stress- och scenarioranalyser för att bedöma riskerna.

Livslängdsrisk

Livslängdsrisk är risken för att den faktiska livslängden för de försäkrade skiljer sig från den förväntade. Risken beror på om det är en dödsfallsförsäkring (t ex familjepension där utbetalning sker vid dödsfall) eller livsfallsförsäkring (t ex ålderspension). Om den faktiska livslängden för 65-åringar överstiger den förväntade med ett år innebär det, totalt för livsfalls- och dödsfallsförsäkringar, en extra kostnad om ca 806 (809) Mkr.

Sjuklighetsrisk

Sjuklighetsrisk är risken för att försäkrade är sjuka längre tid än vad som antagits. Om den faktiska sjukperioden överstiger den förväntade med ett år innebär det en extra kostnad om ca 32 (35) Mkr.

Känslighet försäkringsrisker, Mkr	Förändring FTA	Ny FTA	Ny solvens %
Ökad sjuklighet om 1 år	32	18 323	144
Ökad livslängd om 1 år	806	19 097	139

Finansiella risker

Ränterisk

Pensionsåtagandet till de anslutna sträcker sig långt fram i tiden och utgör en skuld som marknadsvärderas på daglig basis enligt en metod bestämd av Finansinspektionen. De kortsiktiga marknadsvärdeförändringar som blir följden utgör en ränterisk som behöver bevakas. Ränterisk kan uppstå även till följd av risken att marknadsvärdet på ränterelaterade tillgångar förändras på ett ofördelaktigt sätt vid rörelser i det allmänna ränteläget.

I tabellen på nästa sida sammanställs effekten på solvens och försäkringsteknisk avsättning av en ränteförändring.

Valutakursrisk

SPKs valutakursrisker uppstår i och med att värdet av innehav noterade i utländsk valuta förändras vid rörelse i valutakurserna. Risken hanteras genom en dynamisk hedgingstrategi som innebär att en viss given andel av valutaexponeringen hedgas baserat på nivån på svenska kronan. Andelen utländska tillgångar i portföljen har också begränsats.

Valutaexponeringen utan valutahedge uppgår till 5 248 (5 114) Mkr. Delar av SPKs placeringstillgångar är noterade i USD respektive EUR. Av tabellen på nästa sida framgår effekten på SPKs solvens utan valutahedging om kronan skulle stärkas med 10 % mot dessa valutor.

Prisrisk

Med prisrisk avses risken att värdet på en tillgång/fondandel förändras på ett ofördelaktigt sätt vid rörelser i tillgångspriserna. Prisriskexponeringen begränsas genom såväl maxgränser för exponering mot de olika tillgångsslagen som genom beslutad strategisk allokering.

Av tabellen på nästa sida framgår effekten på SPKs solvens av en tillgångsprisförändring för SPKs avkastningsportfölj.

Känslighet kapitalbuffert, Mkr				Valuta- omräknings- effekt
	Ränte- förändring +1%	Ränte- förändring -1%	Prisfall 10%	USD/SEK -10%
Förändring tillgångar	–	–	–2 595	–525
Förändring FTA	–1 715	2 425	–	–
FTA efter omräkning	16 576	20 717	18 291	18 291
Solvens efter omräkning	160	128	131	142
Effekt Årets resultat / Eget kapital	1 715	–2 425	–2 595	–525

Likviditetsrisk

För att begränsa risker till följd av att ett instrument inte kan avyttras alls eller endast till ett väsentligt reducerat pris används inte tillgångar med förhållandevis låg likviditet för att täcka mycket kortfristiga åtaganden. Dessutom har andelen av placeringarna som får ske i dessa tillgångar begränsats.

För att minska risker till följd av att likvida medel inte finns tillgängliga eller kan erhållas endast till kraftigt förhöjd kostnad finns interna riktlinjer om likviditetsbuffertens storlek. Löpande görs även likviditetsprognoser som omfattar såväl kända som prognostiserade flöden framöver.

Kredit-, motparts- och koncentrationsrisker

Med kreditrisk avses här risken för värdeförändringar i ett enskilt instrument till följd av faktorer hänförliga till instrumentets emittent. För att reducera kreditrisken i portföljen begränsas bland annat innehavet av företagsobligationer.

Med motpartsrisk avses risken att motparten i en affär inte kan fullgöra sina förpliktelser att betala för eller leverera avtalat finansiellt instrument. Derivatmotparter ska därför minst ha en rating motsvarande en viss lägsta nivå, men motpartsrisker reduceras främst genom s.k. ISDA/CSA-avtal med låga tröskelnivåer för säkerhetsutbyte.

Med koncentrationsrisk avses risker till följd av koncentration av exponeringar till ett fåtal motparter. Koncentrationsrisken minskas genom diversifiering av portföljen och genom begränsning av exponeringen mot en och samma motpart.

Av såväl effektivitets- som riskspridningsskäl använder sig SPK främst av fondinvesteringar. SPK har därför ingen direktexponering mot värdeförändring i en enskild emittent eller enskilt instrument.

Operativa risker

Med operativa risker avses risker för förluster till följd av att interna processer och rutiner inte är ändamålsenliga, felaktiga system, externa händelser etc. För att identifiera, skatta och reducera operativa risker görs löpande självvärderingar och riskreduceringsåtgärder i form av t ex extra kontroller vidtas.

Not 3. Premieinkomster

	2017	2016
Årsavgifter brutto	581 480	629 976
Kollektiv riskpremie ¹⁾	407 413	403 629
Avgiftsbefrielser ²⁾		
sjukpension	–30 953	–23 185
avgiftsutjämning och tilläggspremie	–24 893	–24 261
Summa	933 048	986 159

¹⁾ Den kollektiva riskpremien finansierar dels riskförsäkringar (sjukpension och premiebefrielse) och riskförsäkringar inom den förmånsbestämda försäkringsrörelsen (bl a särskild efterlevandepension samt förtida ålderspension enligt §8 i BTP-avtalet).

²⁾ Avgiftsbefrielser utgör verkligt utfall täckt av avgifter ingående i de kollektiva riskavgifterna. Avgiftsutjämning uppkommer genom att avgifterna för ålders- och kompletteringspensionerna har maximerats (vid 65 års pensionsålder) till 9% av lönedel upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 56% av lönedel över 7,5 inkomstbasbelopp.

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

	2017	2016
<i>Direktavkastning</i>		
Räntor inlåning	149	441
Utdelning aktier	172 531	116 140
Övriga intäkter	121 525	115 995
	294 205	232 576
Valutakursvinster	354 746	1 188 619
<i>Realisationsvinster</i>		
Aktier och andelar	1 386	713 936
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	1 810	7 252
Övriga finansiella tillgångar	1 788	–
	4 984	721 188
Summa	653 935	2 142 382

Not 5. Orealiserat resultat på placeringstillgångar

	2017	2016
<i>Orealiserade vinster, netto</i>		
Aktier och andelar	451 915	–
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 666	–
Övriga finansiella placeringstillgångar	238 444	–
	696 026	–
<i>Orealiserade förluster, netto</i>		
Aktier och andelar	–	426 835
	–	426 835

Samtliga resultat kommer från transaktioner till verkligt värde.

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

	2017	2016
<i>Baserade på individuella avgifter</i>		
ålderspension	775 295	765 730
kompletteringspension	150 683	140 576
familjepension	24 173	16 676
	950 151	922 982
<i>Baserade på kollektiva avgifter</i>		
sjukpension	20 972	21 587
änklingspension, särskild efterlevandepension	8 223	5 644
barnpension	2 019	1 831
	31 214	29 062
Särskild löneskatt på utbetalda sjukpensioner	1 989	2 159
Pensionstillägg ¹⁾	80 792	77 543
Summa	1 064 145	1 031 745

¹⁾ Beloppet utgör de under året utbetalda procentuella pensionstilläggen, vars storlek varierat beroende på årtal för första utbetalning av grundpension. Beslut fattas årligen.

Not 7. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

	2017	2016
Erforderlig förändring av premiereserv, SPK Kollektiv	1 452 627	–1 532 513
Erforderlig förändring av premiereserv, SPK Individuell	–1 741	–13 608
Erforderlig förändring av premiereserv, Riskrörelsen	7 771	–17 499
Summa	1 458 657	–1 563 620

För ytterligare information se Not 20. Försäkringstekniska avsättningar.

Not 8. Driftskostnader

	2017	2016
Driftskostnader	45 458	45 205
Kostnader hänförliga till kapitalförvaltningen som redovisas i not 9.	-501	-954
	44 957	44 251
Driftskostnader (exkl kapitalförvaltningskostnader) per kostnadslag		
Personalkostnader m m	27 979	26 655
Lokalkostnader m m	2 925	2 707
Avskrivningar	1 296	4 247
Övrigt	12 757	10 642
	44 957	44 251

I posten Övrigt ingår revisionskostnader enligt nedan

Deloitte AB

Revisionsuppdraget	286	480
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	26	56

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskning av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser biträde i redovisningsfrågor.

Löner, ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare och övriga anställda

2017	Löner och arvoden	Sociala kostnader	Pensions- kostnader	Förmåner	Summa
Styrelse	216	68	-	-	283
VD	3 467	1 139	1 932	159	6 697
Anställda i ledande positioner	4 563	1 489	1 835	177	8 063
Övrig personal	6 468	2 129	1 620	285	10 503
Summa	14 713	4 825	5 388	621	25 547

Samtliga medarbetare omfattas av den förmånsbaserade BTP-planen, enligt kollektivavtal, vilket innebär att medarbetarna garanteras en pension motsvarande en viss procentuell andel av slutlönen. Pensionsplanen omfattar ålderspension, sjukpension, familjepension, särskild efterlevandepension och särskild barnpension.

Pensionsförpliktelserna tryggas genom inbetalning av fastställda försäkringspremier under anställningstiden.

SPK har därutöver inga ytterligare förpliktelser. Kostnaden för BTP-planen redovisas i samband med att förmånen intjänas via resultaträkningen och ingår i driftskostnaderna enligt ovan.

Not 8. Driftskostnader, forts**Redogörelse av SPKs ersättningspolicy**

SPKs ersättningspolicy har beslutats av styrelsen. SPK utger endast fast lön, rörliga ersättningar förekommer inte. Ersättningar till VD beslutas av styrelsen. Ersättningar till övriga personer i ledningen samt övrig personal beslutas av VD efter "farfar-avstämning" med ordförande för till VD direktrapporterande personer. I samband med presentation av kostnadsuppföljningar kan styrelsen följa att ersättningarna hålls inom rimliga nivåer. Enligt punkt 7 under kap 5 i FFFS 2016:21 offentliggörs ovan det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp fördelat på kategorierna anställda i ledande positioner och övrig personal. I gruppen övrig personal ingår personal inom Finans och Risk.

Anställningsvillkor för verkställande direktören Peter Hansson

VDs anställningsvillkor innehåller inga inslag av rörliga lönedelar i form av bonus, tantiem eller liknande, utan löneersättningen utgörs av en fast årslön. Den ordinarie pensionsåldern är 62 år. Peter Hansson omfattas av en förmånsbestämd pension från 62 års ålder med avdrag för ev tidigare intjänad pensionsrätt i enlighet med pensionsavtalet BTP. Förmånerna intjänas löpande fram till pensionsdagen och är oantastbara sedan de intjänats. På lönedelar utöver de som ej tryggats enligt pensionsavtalet BTP utgår en premiebestämd pension. Premiens storlek motsvarar 35% på lönedelar utöver lönetak reglerat i pensionsavtalet BTP. VD har en förmån i form av tjänstebil.

2016	Löner och arvoden	Sociala kostnader	Pensionskostnader	Förmåner	Summa
Styrelse	318	100			418
VD	3 196	1 056	1 603	164	6 019
Anställda i ledande positioner	4 436	1 446	1 732	166	7 780
Övrig personal	6 422	2 097	1 360	238	10 117
Summa	14 372	4 699	4 696	568	24 335

2017 Medeltalet anställda	Män	Kvinnor	Total
Styrelse	4	4	8
VD och företagsledning	2	3	5
Övriga tjänstemän ¹⁾	6	8	14

¹⁾ Omräknat till heltidsanställda.

2016 Medeltalet anställda	Män	Kvinnor	Total
Styrelse	4	4	8
VD och företagsledning	2	3	5
Övriga tjänstemän ¹⁾	6	7	13

¹⁾ Omräknat till heltidsanställda.

Medelantalet anställda (oavsett tjänstgöringsgrad) har under året varit 19(17) stycken.

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader

	2017	2016
Kostnader för kapitalförvaltning	501	954
<i>Realisationsförluster</i>		
Aktier och andelar	–	115 573
Real- och alternativa tillgångar	16 644	1 139
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	65 641	5 265
	82 285	121 977
Valutakursförluster	510 293	1 006 194
Räntekostnad derivat	–	1 841
Räntekostnad bank	3 909	–
	3 909	1 841
Summa	596 987	1 130 967

Samtliga resultat kommer från transaktioner till verkligt värde.

Not 10. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

2017-12-31				
	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning innehavda för handel	Lånefordringar och kundfordringar/ övriga finansiella skulder	Summa
Tillgångar				
Aktier och andelar	5 045 326	–	–	5 045 326
Obligationer och räntebärande tillgångar	16 397 126	–	–	16 397 126
Övriga finansiella placeringstillgångar	4 495 589	–	–	4 495 589
Derivat	–	48 419	–	48 419
Övriga fordringar	–	–	29 945	29 945
Kassa och bank	–	–	475 900	475 900
Summa	25 938 042	48 419	505 844	26 492 305
Skulder				
Derivat	–	637	–	637
Övriga skulder	–	–	135 948	135 948
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	–	–
Summa	0	637	135 948	136 585
2016-12-31				
	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning innehavda för handel	Lånefordringar och kundfordringar/ övriga finansiella skulder	Summa
Tillgångar				
Aktier och andelar	3 700 614	–	–	3 700 614
Obligationer och räntebärande tillgångar	13 871 782	–	–	13 871 782
Övriga finansiella placeringstillgångar	7 843 994	–	–	7 843 994
Derivat	–	58 186	–	58 186
Övriga fordringar	–	–	16 069	16 069
Kassa och bank	–	–	456 915	456 915
Summa	25 416 390	58 186	472 984	25 947 560
Skulder				
Derivat	–	–	–	–
Övriga skulder	–	–	10 514	10 514
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	–	–
Summa	–	–	10 514	10 514

Not 11. Värderingskategorier för finansiella instrument värderade till verkligt värde**Verkligt värde för finansiella instrument 2017-12-31**

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	5 045 326	–	–	5 045 326
Obligationer och räntebärande tillgångar	16 397 126	–	–	16 397 126
Övriga finansiella placeringstillgångar	4 247 486	–	248 103	4 495 589
Derivat	–	48 419	–	48 419
Summa	25 689 938	48 419	248 103	25 986 461

Finansiella skulder

Derivat	–	637	–	637
Summa	–	637	–	637

Verkligt värde för finansiella instrument 2016-12-31

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	3 700 614	–	–	3 700 614
Obligationer och räntebärande tillgångar	13 871 782	–	–	13 871 782
Övriga finansiella placeringstillgångar	7 643 879	–	200 114	7 843 994
Derivat	–	58 186	–	58 186
Summa	25 216 275	58 186	200 114	25 474 575

Finansiella skulder

Derivat	–	–	–	–
Summa	–	–	–	–

I tabellen ovan lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen, som i tre nivåer kategoriserar indata till de värderingstekniker som används: (för ytterligare beskrivning av modell hänvisas till Not 1. Redovisningsprinciper)

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Not 12. Aktier och andelar

	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	2017-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2016-12-31
Svenska andelar i värdepappersfond	4 045 113	3 127 308	2 877 478	2 206 685
Utländska andelar i värdepappersfond	1 000 214	383 918	823 136	381 135
Summa	5 045 326	3 511 226	3 700 614	2 587 820

Vid värdering av placeringar i utländsk valuta hämtas valutakurser från Bloomberg. Dessa är slutkurser (mid) som sätts kl. 16.00 lokal tid i Storbritannien. Valutakurs som har använts per 2017-12-31 (2016-12-31): USD 8,189 (9,0812), EUR 9,8313 (9,5807)

Not 13. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	2017-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2016-12-31
Svenska andelar i värdepappersfond	16 267 227	16 397 126	12 588 620	12 508 303
Utländska andelar i värdepappersfond	–	–	1 283 161	1 302 229
Summa	16 267 227	16 397 126	13 871 782	13 810 531

Not 14. Övriga finansiella placeringstillgångar

	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	2017-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2016-12-31
Realtillgångar	2 246 372	2 053 490	2 068 331	1 863 820
Alternativa investeringar	2 249 217	2 074 282	5 775 663	5 463 143
Summa	4 495 589	4 127 772	7 843 994	7 326 963

Not 15. Derivatinstrument

	Nominellt belopp 2017-12-31	Verkligt värde 2017-12-31	Bokfört värde 2017-12-31
Derivatinstrument med negativa marknadsvärden			
Valutaterminer	-26 100	-637	-637
Summa		-637	-637
Erhållna marginalsäkerheter för ovanstående derivat, SEK.		-	
Återstående löptid		Verkligt värde 2017-12-31	% av derivatportfölj 2017-12-31
< 1 år		-637	100%
10–15 år		0	0%
		-637	100%
	Nominellt belopp 2017-12-31	Verkligt värde 2017-12-31	Bokfört värde 2017-12-31
Derivatinstrument med positiva marknadsvärden			
Valutaterminer	-434 300	48 419	48 419
Summa		48 419	48 419
Överförda marginalsäkerheter för ovanstående derivat, SEK.		26 200	-
Återstående löptid		Verkligt värde 2017-12-31	% av derivatportfölj 2017-12-31
< 1 år		48 419	100%
10–15 år		0	0,0%
		48 419	100%
	Nominellt belopp 2016-12-31	Verkligt värde 2016-12-31	% av derivatportfölj 2016-12-31
Derivatinstrument med positiva marknadsvärden			
Valutaterminer	-463 500	58 186	58 186
Summa		58 186	58 186
Erhållna marginalsäkerheter för ovanstående derivat, SEK.		31 600	-
Återstående löptid		Verkligt värde 2016-12-31	% av derivatportfölj 2016-12-31
< 1 år		58 186	100%
10–15 år		0	0%
		58 186	100%
	Nominellt belopp 2016-12-31	Verkligt värde 2016-12-31	Bokfört värde 2016-12-31
Derivatinstrument med negativa marknadsvärden			
Valutaterminer	-1 391 000	-1 484	-1 484
Summa		-1 484	-1 484
Erhållna marginalsäkerheter för ovanstående derivat, SEK.		-	-
Återstående löptid		Verkligt värde 2016-12-31	% av derivatportfölj 2016-12-31
< 1 år		-1 484	100%
10–15 år		0	0%
		-1 484	100%

Derivataffärer genomförs med minst två godkända motparter. Swapavtalen regleras med marknadspraxis genom s k ISDA/CSA-avtal. De derivataffärer som genomförs innebär marknadsexponering i form av ränterisk. Nominellt värde av dessa derivat redovisas enligt Finansinspektionens föreskrifter som åtagande (poster inom linjen) per balansdag.

Not 16. Övriga fordringar

	2017-12-31	2016-12-31
Kundfordringar	29 945	15 426
Övriga kortfristiga fordringar	4 189	643
Skattefordran	83 582	74 664
	117 715	90 733

Not 17. Materiella tillgångar

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 695	2 126
Inköp	323	569
Försäljningar och utrangeringar	-129	-
<i>Utgående ackumulerat anskaffningsvärde</i>	<i>2 890</i>	<i>2 695</i>
Ingående avskrivningar	-1 758	-1 494
Försäljningar och utrangeringar	129	-
Avskrivningar	-324	-264
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-1 953</i>	<i>-1 758</i>
Bokfört värde	937	938

Not 18. Kassa och bank

	2017-12-31	2016-12-31
Kassa	35	29
Bankinlåning	475 865	456 886
	475 900	456 915

Not 19. Övriga fonder

	2017-12-31	2016-12-31
Dispositionsfond (balanserat resultat) varav Pensionstillägg (ej garanterat)	6 157 584	7 248 589
	758 795	535 398
	6 157 584	7 248 589

Not 20. Försäkringstekniska avsättningar

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans	19 750 008	18 186 388
Förändring på grund av:		
inbetalda premier	902 705	942 550
utbetalningar	-1 087 659	-1 052 153
dödlighet	-112 866	-98 562
Ränteeffekt vid diskontering av avsättning	-46 990	821 345
Uppräkning med ränta	360 574	350 214
Avkastningsskatt	-15 945	-12 790
Frigjorda driftskostnader	-45 001	-44 402
Ändrat antagande	-1 766 323	-
Övrig förändring ¹⁾	352 849	657 418
Utgående balans	18 291 351	19 750 008

Antagande värderingsränta

Vid val av ränta följer SPK Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2013:23). Här anges att räntan kan väljas utifrån marknadsräntor för ränteswappar samt en modellerad långsiktig terminränta och är beroende av försäkringarnas kassaflödesprofil. Tjänstepensionskassor omfattas dock inte av föreskriften utan att ha sökt dispens hos Finansinspektionen, vilket SPK valt att göra. En förändring av diskonteringsräntan påverkar både balans- och resultaträkning.

Känslighetsanalys av livförsäkringsavsättning

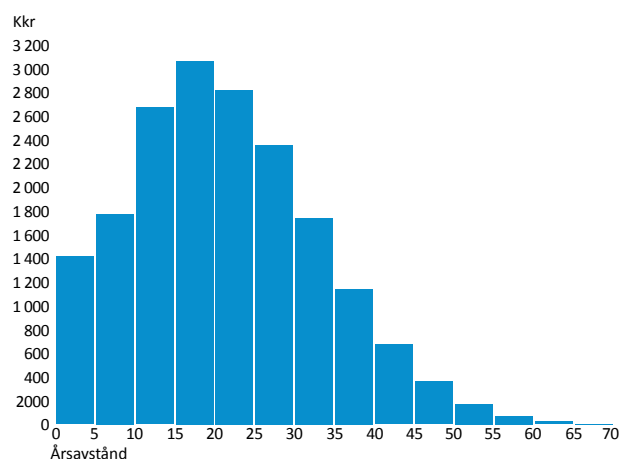
Sänkning av räntan med 1 procent (parallellskifte av räntekurvan) medför att avsättningen ökar med 2 425 (2 249) Mkr. Ytterligare upplysning finns under Not 2 Riskhantering. I Livförsäkringsavsättningen ingår avsättning för de oreglerade skadorna som avser avsättning för förmåner-na sjukpension och premiebefrielse i BTP-planen.

Not 20. Försäkringstekniska avsättningar, forts**Livslängdsantaganden**

I gällande livslängdsantaganden förväntas en 65-årig man leva tills han är 87,1 år medan en 65-årig kvinna förväntas leva tills hon är 88,6 år.

¹⁾ avser huvudsakligen korrigering av data, avgångar enligt §8 samt fribrevsuppräknig.

	2017-12-31	2016-12-31
Avsättning för oreglerade skador	168 922	151 424
Ingående balans	168 922	151 424
Förändring på grund av:		
nya sjukfall	109 538	110 759
utbetalningar	-49 364	-47 528
avveckling av sjukfall	-51 332	-48 203
ränteeffekt vid diskontering av avsättning	-667	2 352
uppräknig med ränta	426	444
frigjorda driftskostnader	-1 395	-1 444
övrigt	-14 977	1 119
Utgående balans	161 151	168 922

Löptidsanalys FTA

Andel av avsättningen för diskonterat kassaflöde.

Not 21. Övriga skulder

	2017-12-31	2016-12-31
Leverantörsskulder	1 558	1 096
Kortfristiga skulder	9 318	9 419
Innehållen källskatt vid pensions-utbetalningar	29 063	28 315
Summa	39 939	38 830

Not 22. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda intäkter	124 554	115 810
Särskild löneskatt på pensions-premier	1 277	1 146
Arbetsgivaravgifter	799	828
Semesterlönereserv	518	409
Övriga upplupna kostnader	1 467	1 052
Summa	128 615	119 245

Not 23. Ställda panter, ansvarsförbindelser och åtaganden

	2017-12-31	2016-12-31
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar;		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16 397 126	14 864 472
Aktier och andelar	1 894 224	3 700 614
Övriga finansiella placerings-tillgångar	–	1 184 922
Summa	18 291 351	19 750 008

Ovanstående tabell visar tillgångar värderade till verkligt värde, intagna i skuldtäckningsregistret upprättat i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:7. Som en konsekvens av övergångsregler i samband med införandet av ny försäkringsrörelselag har även övergångsregler införts i ändrade/upphävda föreskrifter med följande lydelse.

"I fråga om understödsföreningar som med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får försätta att utöva verksamheten, gäller den gamla författningen."

Erhållna och lämnade säkerheter samt nominellt belopp för ingångna derivat framgår av Not 15. Derivatinstrument.

Per bokslutsdatum har SPK enligt ingångna avtal åtaganden på 584 (483) Mkr. Åtagandena avser placeringar i reall tillgångar där förvaltarna inte begärt in kapital.

Not 24. Upplysningar om närstående

SPK har bedömt våra anslutna arbetsgivare som närstående parter (definition enligt IAS 24 Upplysningar om närstående). I den mån transaktioner genomförs med dessa ligger de inom ramen av kapitalförvaltningsuppdraget. Dessa uppdrag är upphandlade till marknadsmässiga villkor. För närvarande har Swedbank Robur ett förvaltningsuppdrag om totalt 6 187 (8 974) Mkr.

Not 25. Händelser efter balansdagen

Förutom det som beskrivs i förvaltningsberättelsen har inga väsentliga händelser inträffat.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen 19 april 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse av Fullmäktige den 24 maj 2018.

Tomas Hedberg
Ordförande

Roger Ljung
Vice ordförande

Mirja Herrdin

Anne-Charlotte Karlsson

Camilla Linder

Jessica Rönnqvist

Olof Sundblad

Peter Hansson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 19 april 2018

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor

Märta Eklund

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförening
Organisationsnummer 802005-5581

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sparinstitutens Pensionskassa Försäkringsförening för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförenings finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförening enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs

enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi

måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförening för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorers ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförening enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen

garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om eventuella betydande iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den icke-kvalificerade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av försäkringsföreningens resultat och ställning.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller föreningsstadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed

i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller föreningsstadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Stockholm den 19 april 2018

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor

Märta Eklund

STYRELSE, REVISORER SAMT ANSTÄLLDA

STYRELSE

Hedberg Tomas, ordf	Swedbank
Ljung Roger, v ordf	Swedbank
Olof Sundblad	Swedbank
Herrdin Mirja	Södra Dalarnas Sparbank
Karlsson Ann-Charlotte	Sparbanken Skåne
Linder Camilla	Swedbank
Rönnqvist Jessica	Swedbank

Av styrelsen adjungerad
Karin Elmin

Swedbank

ANSTÄLLDA I SPK

Hansson Peter	Verkställande direktör
Dahlman Malin	Riskchef
Taylor Ci	Operativ Chef
Kindbom Malin	Försäkringschef
Ros Stefan	Kapitalförvaltningschef
Holm Lotta	Ekonomichef
Öhrn Susanne	IT-chef
Arsjö Jonas	
Back Jonas	
Carlström Ulrika	
Cristea Mariana	
Eklund Annika	
Järrestedt Ewa	
Lagerquist Markus	
Letmark Maria	
Lindström Niklas	
Lundberg Otto	
Olatova Katja	
Ödmann Richard	

ANSVARIG AKTUARIE

Fornelid Carola

REVISORER

Palmqvist Jan	Deloitte
suppl Forsberg Svante	Deloitte
Eklund Märta	Swedbank
suppl Forsgren Maud R	Swedbank

FULLMÄKTIGE T O M ÅRSMÖTET 2019

MANDATTID TVÅ ÅR

VALDA AV ARBETSGIVARNA

Bonde Henrik	Swedbank
suppl Solhed Anna-Greta	Swedbank
Bengtsson Gith, ordf	Swedbank
suppl Elfstrand Björn	Swedbank
Jakobsson Karin	Swedbank
suppl Elmin Karin	Swedbank
Kallur Susanne	Sparbanken Syd
suppl Beijer Jakob	Finansförbundet
Kördel Henrik	Sparbanken i Karlshamn
Suppl Ohlson Stefan	Häradssparbanken Mönsterås
Mathiasson Sara	Swedbank
suppl Jungegård Robert	Swedbank
Wegelius Mikael, v ordf	Swedbank
suppl Östling Per	Swedbank
Thorson Anders	Sparbankernas Service AB
suppl Skeplund Anders	Sparbanken Rekarne

VALDA AV DE ANSLUTNA

Gäfvert Thomas	Swedbank Sjuhärad
suppl Gustavsson Gerth	Sparbanken Skaraborg
Johansson Roland	Swedbank
suppl Eriksson Sebastian	Swedbank
Swartling Bo	Finansförbundet
suppl Broberg Hans	Landshypotek AB
Nordin Kristine	Swedbank Försäkring
suppl Ek Ingrid	Swedbank
Rosengren Stellan	Sparbanken Rekarne
suppl Nordlund Eva	Sparbanken Nord
Prades Eva-Li	Entercard
suppl Skoglund Åke	Swedbank
Österberg Gun	Swedbank
suppl Eklöf Stina	Swedbank
Öhrvall Stephan	Swedbank
suppl Friberg Ingrid	Swedbank

Box 54, 101 21 Stockholm • Besöksadress: Wallingatan 2
Telefon 08-412 38 70 Fax 08-21 93 55 • E-post spk@spk.se • www.spk.se